

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА  
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

**“ЗАТВЕРДЖУЮ”**

Декан факультету іноземних мов  
доц. Сулим В.Т.

“ ” \_\_\_\_\_ 201 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ  
ТЕОРЕТИЧНА ГРАМАТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

галузі знань	(шифр і назва навчальної дисципліни) 0203. ГУМАНІТАРНІ НАУКИ
напряму підготовки	(шифр і назва галузі знань) 6.020.303. філологія
для спеціальності	(шифр і назва напряму підготовки) англійська мова та література
спеціалізації	(шифр і назва спеціальності (тей) _____
факультету	(назва спеціалізації) іноземних мов (назва факультету)

**Кредитно-модульна система  
організації навчального процесу**

**Теоретична граMATика англійської мови. Робоча програма навчальної дисципліни для студентів**

за напрямом підготовки 6.020.303., спеціальністю англійська мова та література. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2015.- 20 с.

Розробники: Шпак О.А., доцент кафедри англійської філології, кандидат філологічних наук

Дейчаківська О.В., доцент кафедри англійської філології, кандидат філологічних наук.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри англійської філології

Протокол \_\_\_\_\_ від “\_\_” \_\_\_\_\_ 2015 р.

Завідувач кафедрою англійської філології

\_\_\_\_\_ ( доц. Білинський М.Е.)  
(підпис) (прізвище та ініціали)

“\_\_” \_\_\_\_\_ 2015 р

Схвалено методичною комісією за напрямом підготовки (спеціальністю) 6.020.303 філологія

(шифр, назва)

Протокол № \_\_\_\_ від. “\_\_\_\_” \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

“\_\_\_\_” \_\_\_\_\_ 20\_\_ р. Голова \_\_\_\_\_ ( доц. Сулим В.Т.)  
(підпис) (прізвище та ініціали)

© Шпак О.А., 2015

© Дейчаківська О.В., 2015

## 1. Опис навчальної дисципліни

(Витяг з робочої програми навчальної дисципліни

“ Теоретична граматики англійської мови ”)

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, – 3+2	Галузь знань 0203. Гуманітарні науки <hr/> (шифр, назва)	Нормативна	
Модулів – 3	Напрямок 6.020.303.філологія <hr/> (шифр, назва)	Рік підготовки: 2015-2016	
Змістових модулів – 11	Спеціальність (професійне спрямування) Англійська мова та література	2015-й	2016-й
Курсова робота ---		Семестр	
Загальна кількість годин – 170 години		5-й	6-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,51 самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Філолог, викладач англійської мови та літератури	26 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	4 год.
		Лабораторні	
		-- год.	-- год.
		Самостійна робота	
		72 год.	52 год.
		ІНДЗ: реферат	
Вид контролю: іспит			

## **2. Мета та завдання навчальної дисципліни**

**Мета** Ознайомлення студентів з граматичною будовою англійської мови як системи, частини якої взаємопов'язані.

**Завдання** Поглиблення знань нормативної граматики сучасної англійської мови, що повинно сприяти розвитку у студентів самостійного філологічного мислення і розуміння змісту граматичних категорій.

В результаті вивчення даного курсу студент повинен

**знати:** а) функціонально-семантичні зв'язки між одиницями різних рівнів, лексичні і граматичні аспекти слова, природу, статус, актуалізацію граматичних категорій та їхню взаємодію з різними контекстами.

б) загальну характеристику синтаксичних одиниць і категорій англійської мови, предикатні і структурні характеристики речення, семантичні аспекти синтаксису.

**вміти:** осмислювати граматичні факти і явища, опираючись на концептуальну базу теоретичної граматики.

## **3. Програма навчальної дисципліни**

### **Семестр 1**

#### **МОДУЛЬ 1**

#### **Змістовий модуль 1. Grammar in the Systemic Concept of Language. Lingual Units. Morphological Level.**

**Тема 1.** Systemic Character of Language. Paradigmatic and Syntagmatic Relations of Lingual Units.

**Тема 2.** Types of Grammar. Methods of Linguistic Analysis.

**Тема 3.** Morphological Level and its Units.

**Тема 4.** Lexico-Grammatical Classes of Words. Transposition and Functional Re-Evaluation of Grammatical forms.

#### **МОДУЛЬ 2**

#### **Змістовий модуль 2. Parts of Speech and Classes of Words.**

**Тема 5.** Noun. Grammatical Categories of the Noun.

**Тема 6.** Pronoun. Adjective and Statives.

**Тема 7.** Verb. Paradigmatic Peculiarities and Grammatical Categories of the Verb.

**Тема 8 .** Non-Finite Forms of the Verb. Adverb.

### **Семестр 2**

#### **МОДУЛЬ 3**

#### **Змістовий модуль 3. Syntactic Level of Language.**

**Тема 9.** Syntactic Units. Types of Sentences The Simple Sentence and its Structure. Actual Division of the Sentence.

**Тема 10.** Composite Sentence as a Polypredicative Structure.

**Тема 11. Syntactic Semantics. Pragmatic Syntax.**

**4. Структура навчальної дисципліни**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<b>МОДУЛІ 1,2 Семестр 1</b>												
<b>Змістовий модуль 1. Grammar in the Systemic Concept of Language. Lingual Units. Morphological Level.</b>												
<b>Тема 1.</b> Systemic Character of Language. Paradigmatic and Syntagmatic Relations of Lingual Units.	10	2				8		1				6
<b>Тема 2.</b> Types of Grammar. Methods of Linguistic Analysis.	18	4	4			10		1				6
<b>Тема 3.</b> Morphological Level and its Units..	14	4			Реферат	10		1				4
<b>Тема 4.</b> Lexicogrammatical classes of words. Transposition and Functional Re-Evaluation of Grammatical Forms	12	2	2			8		1				4
<b>Разом – за модуль 1</b>	54	12	6			36		4				20
<b>Змістовий модуль 2. Parts of Speech and Classes of Words.</b>												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<b>Тема 5.</b> Noun. Grammatical Categories of the	16	6				10		2				6

Noun. Article.												
<b>Тема 6.</b> Pronoun. Adjective. Statives.	12	2				10		1				4
<b>Тема 7.</b> Verb. Paradigmatic Peculiarities and Grammatical Categories of the Verb	18	4	4			10		2				6
<b>Тема 8 .</b> Non- finite forms of the verb. Adverb.	8	2				6		1				4
<b>Разом – за модуль 2</b>	54	14	4			36		6				20

### МОДУЛЬ 3, Семестр 2

#### Змістовий модуль 3. Syntactic Level of Language.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<b>Тема 9.</b> Syntactic Units. Types of Sentences. The Simple Sentence and its Structure. Actual division of the Sentence.	20	2				18		3	2			20
<b>Тема 10.</b> Composite Sentence as a Polypredicative Structure.	22	2	2			18		3	2			20
<b>Тема 11.</b> Syntactic Semantics. Pragmatic Syntax.	20	2	2			16		2	2			16
<b>Разом -за модуль 3.</b>	62	6	4			52		8	6			56

### **5. Теми практичних занять**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Семестр 1		
1	Oppositional Analysis..Distributional analysis. Phrase Grammar..	2
2	Transformational Grammar.	2
3	Transposition of Grammatical Forms. Polysemy and Homonymy in Grammar. Synonymy in Grammar.,	2
4	The Verbal Categories of Tense and Aspect.	2
5	The Verbal Categories of Voice and Mood.	2
Семестр 2		
6	Phrase Structure. Types of Phrases. Syntagmatic Connections of Words.	2
7	The Composite Sentence. Hypotaxis and Parataxis. Subordinate Clauses.	2
	Разом:	14

### **6. Самостійна робота**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Language as a Semiotic System.	4
2	Linguistic Units as Bilateral Lingual Signs.	4
3	Functional-Semantic Fields.	4
4	Linguistic Schools.	4
5	Descriptive Linguistics.	4
6	Cognitive Linguistics.	4
7	Morphological Classification of Languages.	4
8	Syntactico-Distributional Principle of the Classification of Words (L..Bloomfield, Z.Harris, Ch.Fries).	6
9	Notional, Semi-notional and Auxillary Words.	8
10	Four Special Views as Successive Stages in the Analysis of the Category of Case..	6
11	Problems of the Grammatical Gender.	4
12	Quality in Terms of Field Structure.	6
13	Types of Adverbs and Peculiarities of their Formation.	4
14	The Aspective Meaning of the Verb and Its Representation in Modern English.	4
15	Modality.	6
16	Verbids and their Various Syntactic Functions.	6
17	Syntagmatic Connections of Words.	10
18	Communicative Types of Sentences	4

19	One-member Sentences. Ellipsis.	4
20	Constructions of Secondary Predication.	8
21	Types of Subordinate Clauses.	6
22	Transposition of Syntactic Structures.	4
23	Deep and Surface Syntax.	6
24	Semantic Roles and Semantic Configuration.	4
25	Theory of Speech Acts.	6
	Разом	124

**7. Індивідуальне навчально - дослідне завдання**  
**Теми анотацій (рефератів):**

1. The Establishment of Synchronic Linguistics.
2. The Object of Linguistics: Langue versus Parole.
3. The Arbitrariness of Linguistic Signs.
4. European Structuralism
5. Trends in European and American Linguistics.
6. The Prague School of Linguistics.
7. Phonology of the Prague School.
8. Fundamental Concepts of Glossematics.
9. John Rupert Firth and the London School of Linguistics.
10. Context of Situation.
11. Collocations,.
12. Edward Sapir's Linguistic Conception.
13. Leonard Bloomfield's Linguistic Conception.
14. Distributionalism.
15. Morphology in American Structural Linguistics.
16. The Development of Structural Linguistics.
17. The Criticism of Linguistic Structuralism.
18. Noam Chomsky and Linguistic Theory.
19. Central Objective of Generative Linguistics.
20. Basic Rules of Generative Grammar.
21. Noam Chomsky and Generative Linguistics.
22. Function as One of the Basic Notions in Modern Linguistics.
23. Interconnection of Form and Function of Nominative Units in an Utterance.
24. Functional Grammar.
25. Communicative Linguistics.
26. The Lexical Approach.
27. The Emergence of Cognitive Linguistics.
28. Three Main Approaches to Cognitive Linguistics.
29. The Scope and Tasks of Cognitive Linguistics.
30. Cognitive Semantics.
31. The Scope of Semantics and Conceptions of Meaning.
32. Sense Versus Reference.
33. Sentence Meaning.



- 34.The Theory of Nomination.
- 35.Collective Nouns.
- 36.Adjectivization of Nouns.
- 37.Adverb and Preposition.
- 38.The Problem of a Middle Voice.
- 39.The Verb: Person and Number.
- 40.Verbs as a Part of the English Verbal System.
- 41.The Origin and Fundamentals of Speech Act Theory.
- 42.Defining a Speech Act.
- 43.Speech Act Varieties.
- 44.Indirect Speech Acts.
- 45.The Origin of the Term “Pragmatics”.
- 46.Linguistic Pragmatics.
- 47.The Scope of Pragmatics Study.
- 48.Applied Pragmatics.
- 49.Nominality in the English Sentence..
- 50.Asyndetic Sentences.

### **7.1. Інструктивно-методичні вказівки до самостійної роботи над есе та анотаціями.**

За однією з обраних тем студент виконує письмове друковане есе (анотацію) англійською мовою обсягом 300-350 слів. Основою для написання есе-анотації слугують базова, додаткова література, а також Інтернет джерела. До анотації додаються сторінки копій джерел із вказівкою на видання.

Максимальна кількість балів 10.

Критерії оцінювання анотацій:

- а) змістове наповнення і повнота висвітлення теми;
- б) академічна мовна репрезентація;
- в) кількість залучених джерел;
- г) структурне та графічне оформлення;

### **8. Методи контролю**

Контроль виконання навчального плану проводиться методом модульного тестування, оцінювання реферативних робіт, виступів на семінарах за 100 бальною шкалою у семестр.

У другому семестрі проводиться письмовий іспит.

### **9. Розподіл балів, що присвоюється студентам**

**Приклад розподілу балів, які отримують студенти**

Поточне тестування та самостійна робота									
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2				
T1	T2	T3	T4		T5	T6	T7	T8	Есе, анотація
3	3	3	3		3	3	3	3	10

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів

**Приклад розподілу балів, які отримують студенти (для екзамену)**

Поточне тестування та самостійна робота				Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 3			Самостійна робота	письмовий	
T9	T10	T11		50	100
3	3	3	практичні 7		

T9, T10, T11 – теми змістових модулів

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою (для екзаменів і заліків).

- максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни, яка завершується екзаменом, становить за поточну успішність 50 балів, на екзамені – 50 балів;
- при оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами.

**Шкала оцінювання: Університету, національна та ECTS**

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою	
			Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік
90 – 100	A	<i>Відмінно</i>	<i>Відмінно</i>	<i>Зараховано</i>
81-89	B	<i>Дуже добре</i>	<i>Добре</i>	
71-80	C	<i>Добре</i>		
61-70	D	<i>Задовільно</i>	<i>Задовільно</i>	
51-60	E	<i>Достатньо</i>		

Протягом першого семестру проводиться два модулі, протягом другого – один.

**10. Методичне забезпечення**

1. Резюме лекцій.
2. Опорні конспекти лекцій.
3. Мультимедійні графіки та таблиці.

## *11. Рекомендована література*

### *Базова*

1. И. Иванова, В. Бурлакова, Г. Почепцов. Теоретическая грамматика современного английского языка. - М., 1981.
2. E.J. Morokhovskaya. Fundamentals of Theoretical Grammar. - К., 1981.
3. I.G. Koshevaya. The Theory of English Grammar. - М, 1982.
4. E.J. Morokhovskaya. Theoretical Grammar through Practice. - Л., 1973.
5. B.A. Ilyish. The Structure of Modern English. - М.-Л., 1965.
6. N. Rayevskaya. Modern English Grammar. - К, 1973.
7. N. Rayevskaya. Present-Day English Syntax. - К., 1973.
8. N.F. Irtehyeva, ОН. Barsova, M.Y. Blokh, A.P. Shapkin. A Theoretical English Grammar (Syntax). - М., 1982.
9. N.F. Irtenyeva, G.P. Shapkin, M.Y. Blokh. The Structure of the English Sentence. - М., 1969.
10. M.Y. Blokh. A Course in Theoretical English Grammar. - М., 1982.
11. ИВ. Khlebnikova. Essentials of English Morphology. - М., 1994.
12. О.М. Старикова, Н.П. Алов,. Seminars in Theoretical Grammar. - К., 1980.
13. L.L. Iofik, L.P. Chakhoyan. Readings in the Theory of English Grammar. - Л, 1972.
14. О.И. Fedorenko, S.M. Sukhorolska. English Grammar Theory. - Л, 2008.
15. S.M. Sukhorolska, О.И. Fedorenko. Methods of Linguistic Analysis. - Л, 2006 .
16. Хрестоматия по английской филологии. - М, 1982.
17. Лингвистический энциклопедический словарь / Под ред. В.Н. Ярцевой. - М, 1990.

### *Допоміжна*

1. Апресян Ю.Д. Идеи и методы современной структурной лингвистики. - М., 1966.
2. Бархударов Л.С. К вопросу о бинарности оппозиций и симметрии грамматических форм // Вопросы языкознания. - 1966. -№ 4.
3. Булыгина Т.В. Грамматические оппозиций // Исследования по общей теории грамматики. - М., 1968.
4. Глисон Г. Введение в дескриптивную лингвистику (пер. з англ). - М., 2002..
5. Harris Z. Methods in Structural Linguistics. - Chicago, 1951.
6. Кубрякова Е.С. Части речи в ономаσιологическом освещении. — М., 1968.
7. Курьлович Е. Очерки по лингвистике (пер. з англ). - М., 1962.
8. Раевская Н.Н. Очерки по стилистической грамматике современного английского языка. - К., 1973.
9. Хлебникова И.Б. О нейтрализации оппозиций в морфологии // Иностранные языки в высшей школе. - 1964. - № 3.
10. Шендельс Е.И. Транспозиция морфологических форм // Иностранные языки в высшей школе. - 1964.-№ 3.
11. Бурлакова В.В. К вопросу о грамматической омонимии в современном

- английском языке // Исследования по английской филологии. Сб. II.- ЛГУ, 1961.
12. Василевский А.Л. Полисемия и омонимия конструкций с субстантивным сказуемым в современном английском языке. - М., 1962.
  13. Виноградов В.В. Об омонимии и смежных явлениях // Вопросы языкознания. - 1960. - № 5.
  14. Задорожный Б.М. О границах полисемии и омонимии. - М., 1971
  15. Золотова Г.А. Синтаксическая синонимия и культура речи // Актуальные проблемы культуры речи. -М., 1970.
  16. Карцевский С, Об асимметрическом дуализме лингвистического знака // Звегинцев В.А. История языкознания XIX - XX веков в очерках и извлечениях. — М., 1965. — Ч. II. — С. 85-90.
  17. Лайонз Дж. Введение в теоретическую лингвистику. - М., 1978.
  18. Маулер Ф.И. Грамматическая омонимия в современном английском языке. — Изд-во Ростовского ун-та, 1983.
  19. Распопов И.П., Сычева С.Н. Синтаксическая деривация и синтаксическая синонимия // Филологические науки. - 1974. - № 3.
  20. Шендельс Е.И. Многозначность и синонимия в грамматике. - М., 1970.
  21. Poluzhyn M.M. Lecture Notes on Historiography of Linguistics. – Вінниця, 2004.
  22. Слюсарева Н.А. Проблемы функционального синтаксиса современного английского языка. - М., 1981.
  23. Слюсарева Н.А. Проблемы функциональной морфологии современного английского языка. - М., 1986.
  24. J. Bull W.E. Time, Tense and the Verb (University of California Publications in Linguistics, 19). -Berkeley and Los Angeles, 1960.
  25. Lakoff G. Tense and its Relations to Participants // Language. - 1970. - Vol. 46.
  26. Leech G.N. Meaning and the English Verb. - London and New York, 1987.
  27. Wekker H. C. The Expression of Future Time in Contemporary British English. - Amsterdam, 1976.
  28. Данчева Н.В. Контекстуальные функции видовых форм английского глагола. -М., 1981.
  29. Маслов Ю.С. Очерки по аспектологии. - Л., 1984.
  30. Сухорольська С.М. Роль діахронного аналізу у визначенні статусу стійких дієслівно-субстантивних сполучень // Іноземна філологія. -1989. - Вип. 94.
  31. Теория функциональной грамматики. Введение. Аспектуальность. Временная локализованность. Таксис—Л., 1987.
  32. Bache C. Verbal Aspect: A General Theory and its Application to Present-Day English. - Oxford University Press, 1983.
  33. Comrie B. Aspect. - Cambridge University Press, 1976.
  34. Haegeman L Have to and Progressive Aspect // Journal of English Linguistics. - 1980. -Vol. 14.
  35. Ljung . Reflections on the English Progressive. - Goteborg, 1980.
  36. Nehls D. The System of Tense and Aspect in English // International Review of Applied Linguistics in Language. - 1975. -Vol. 13.
  37. Ota A. Tense and Aspect of Present-Day American English. -Tokyo, 1963.

38. Scheffer J. *The Progressive in English*. - Amsterdam, 1975.
39. Выгонская Л.Н. Present Perfect и Past Indefinite в британском и американском вариантах английского языка // Вопросы лингвистики и методики преподавания иностранных языков. - М., 1982. - Вып. 6.
40. Anderson L.B. *The "Perfect" as a Universal and as a Language Specific Category // Tense-aspect*. - Amsterdam, 1982.
41. Kaluza H. Perfect vs Imperfect in English // *ELT Journal*. - 1983. - Vol. 37. - No3.
42. Matzko L. Present Perfect versus Past Tense // *Papers in English and American Studies*. -- Szeged, 1982. - Vol. 2.
43. McCoard R. W. *The English Perfect*. - Amsterdam, 1978.
44. Tregidgo P.S. How Far Have We Got with the Present Perfect? // *ELT Journal*. - 1984. - Vol. 38. - No 4.
45. Долинина И.Б. Синтаксически значимые категории английского глагола. - Л., 1989.
46. Залоговые конструкции в разноструктурных языках. - Л., 1981.
47. Медведева Л.М. До питання про пасивну предикацію // *Іноземна філологія*. - 1982. - Вип. 67.
48. Петрик Т.В. Категорія ергативності та станові опозиції дієслова // *Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини*. — 2000. - Вип. 2.
49. Старикова Е.Н., Раевская Н.Н., Медведева Л.М. Аспекты теории грамматики. Лингвистические чтения. - К., 1984.
50. Холодович А.А. Залог // *Категория залога*. — Л., 1970.
51. Храковский В.С. Пассивные конструкции // *Типология пассивных конструкции. Диатезы и залогов*. - Л., 1974.
52. Проблемы теории грамматического залога. — Л.: Наука, 1978.
53. Типология пассивных конструкции. Диатезы и залогов. - Л.: Наука, 1974.
54. Chomsky N. *Syntactic Structures*. - The Hague, 1957.
55. Collins Cobuild *English Grammar*. - Oxford, 1992.
56. Svartvik J. *On Voice in the English Verb*. - The Hague, 1966
57. Halliday M.A.K. Functional Diversity of Language as Seen from the Consideration of Modality and Mood in English // *Foundations of Language*. - 1970. - Vol. 6. - No 3.
58. Jacobson B. How Dead Is the English Subjunctive? // *Moderna Sprak*. - 1975. - Vol.
59. Johannesson N.L. *The English Modal Auxiliaries*. - Stockholm, 1976.
60. Palmer F.R. *A Linguistic Study of the English Verb*. - London, 1965.
61. Tregidgo P.S. "Let" and "let's" // *ELT Journal*. - 1982. - Vol. 36. - No 3.
62. Turner J.F. *The Marked Subjunctive in Contemporary English // Studia Neophilologica*. - 1980. - Vol. 52.
63. Почещов Г.Г. Конструктивный анализ структуры предложения. - К., 1971.
64. Сазонова Н.М. Предикативные структуры в современном английском языке. - К., 1969.
65. Структурный синтаксис английского языка / Под. ред. проф. Л.Л. Иофик- Л., 1972.
66. Шпак О.А. Совмещение как проявление принципа речевой экономии в современном английском языке. Автореф. канд. дис. — К., 1990.
67. Strang B. *Modern English Structure*. - London, 1962.

## *12. Інформаційні ресурси*

1. Інтернет джерела.
  1. [www.ling.gu.se](http://www.ling.gu.se)
  2. [www.linguistlist.org](http://www.linguistlist.org)
  3. [www.linguistics.berkeley.edu](http://www.linguistics.berkeley.edu)
  4. [www.llc.manchester.ac.uk](http://www.llc.manchester.ac.uk)
2. Друковані видання британських та американських видавництв.

## *13. Засоби діагностики успішності навчання*

### *13.1. Зразки модульних тестів*

## **Theoretical English Grammar**

### **Module 1**

#### **I. Choose the correct answer to complete the sentences.**

1. The first grammars of English were a) prescriptive; b) descriptive; c) comparative; d) contrastive.
2. The number opposition book :: books is a) privative; b) gradual; c) equipollent; d) isolated.
3.  $S \rightarrow NP + VP$  is an example of a) transformational rules; b) immediate dominance rules; c) lexical rules; d) phrase structure rules.
4. A pickpocket in The watch was stolen by a pickpocket exemplifies the semantic role of a) Agent; b) Instrument; c) Experiencer; d) Beneficiary.
5. The central tenet of Lexico-Grammar is that language is made up of a) lexicalized grammar; b) grammaticalized lexis; c) kernel sentences from which all other sentences are made; d) principles and parameters.
6. Transposition of grammatical forms results in a) their transformation; b) neutralization of meaning; c) complementary distribution; d) contrastive distribution.
7. Regular transposition is exemplified by a) We shall know soon after he calls; b) Let's leave soon; c) I would sooner not go to their party; d) Sooner or later his luck will run out.
8. Transposition of syntactic structures is exemplified by a) It may rain; b) You may enter; c) Times may change but human nature stays the same; d) I may be wrong but I think you would be wise to go.
9. As if I ever told him about it! exemplifies a) regular; b) stylistic; c) internal; d) paradigmatic transposition of subordinate clauses.
10. Past Simple and Historic Present are a) grammatical homonyms; b) grammatical doublets; c) contextual synonyms; d) paradigmatic synonyms.
11. Paradigmatic synonyms are a) Future Simple and Present Simple used with future time relevance; b) Imperative Mood and Present Simple used with the implication of

command; c) Subjunctive I and Suppositional Mood; d) Subjunctive II and Conditional Mood.

12. Grammatical homonyms are exemplified by a) Subjunctive I and Suppositional Mood; b) Subjunctive II and the Past Simple; c) Subjunctive II and the Present Simple; d) Subjunctive I and Subjunctive II.

13. As compared with other verbal forms, the polysemantic grammatical forms of a) Present Simple; b) Past Simple; c) Past Continuous; d) Present Perfect are the richest in temporal meanings.

14. He called his sister a heroine and He called his sister a taxi exemplify a) stylistic transposition; b) syntactic synonyms; c) synchronic polysemy; d) constructional homonymy.

15. The grammatical content of the Possessive Case in He was trying to make the time of Cowperwood's arrival a trivial matter is defined as a) subjective genitive; b) local genitive; c) genitive of possession; d) objective genitive.

**II. Define functional transposition.**

**III. Give examples of external transposition.**

## Module 2

**Choose the correct answer to complete the sentences or answer the questions**

1. Grammatical categories identifying the parts of speech are known to be expressed in..

1.the system of declension 2.paradigm 3.the syntactic valency 4.syntactic functions.

2. Notional part of the lexicon is of...

1.a closed character 2.less significance than functional words 3.an open character 4.unilateral character.

3. Functional words are...

1. devoid of structural meaning 2.notional parts of speech 3. exponents of various syntactic categories 4.exponents of modality.

4. Conversion is a...

1.non-affix word-making device 2.grammatical category 3.method of linguistic analysis 4.grammatical paradigm

5. In modern linguistics parts of speech are discriminated on the basis of...

1.three criteria 2.two criteria 3.functional criterion 4.formal criterion

6. Lexical paradigm of nomination is...

1.the system of parts of speech 2.the derivational series 3.the formal grammatical feature 4.linearly ordered.

7. Indicators and substitutional functions are typical of...

1.prepositions 2. pronouns 3.adverbs 4.adjectives.

8. Allomorph is a...variant of a morpheme.

1.positional 2.stylistic 3.optional 4.functional

9. What part of speech serves as specific gender classifier of nouns?

- 1.verb 2.personal pronoun 3.numeral 4.adjective
10. Define the grammatical content of the possessive case: "She has been living *at her grandparents' since she left school*"
- 1.subjective genitive 2.qualitative genitive 3.local genitive 4.objective genitive
11. The three criteria on the basis of which parts of speech are discriminated were worked out by
- 1.O.Jespersen 2.L.Bloomfield 3.H.Sweet 4.N.Chomsky.
12. What part of speech has the following features:
- 1) categorial meaning of substance, 2) the changeable form of number and case, 3) the substantive functions in the sentence?
- 1.adjective 2.verb 3. noun 4.adverb
13. ...is a determining unit of specific nature accompanying the noun in communicative collocation.
- 1.Article 2. Adverb 3 Conjunction 4.Preposition
14. What immanent morphological category of the noun is manifested in the form of noun declension?
- 1.gender 2. number 3.case 4.all the three categories
15. Define the grammatical content of the Possessive Case. "In the next machine was a major with a little hand like a *baby's*"
- 1.subjective genitive 2.genitive of possession 3qualitative genitive 4.objective genitive

### Module 3

#### Choose the correct answer to complete the sentences.

- The widest possible definition of a word-group fully accepted in Western linguistics stipulates that a word-group must contain a) at least two grammatically connected notional words; b) at least two grammatically connected functional words; c) at least two grammatically connected words which may belong to any part of speech; d) the governing head-word and the adjoined dependent element.
- The sentence is the basic communicative unit distinguished from all other units by its a) signification; b) deixis; c) implicature; d) predicativity.
- According L. Bloomfield's classification, the prepositional phrases in the house, beside John, by running away are a) endocentric; b) coordinative; c) subordinative; d) exocentric.
- In terms of grammatical organization, the phrases this happening, for him to come, on him to do, him leaving are a) subordinate; b) coordinate; c) predicative; d) attributive.
- Phrases with postposed modifiers are exemplified by a) the young man's gifts, two year's child; b) no such mistakes, the same mistake; c) what a boy, such a day; d) the book to read, the reading of books.
- Pathetically agreeable, very old, fairly clear, unquestionably guilty exemplify a) noun; b) adjectival; c) verb; d) adverbial phrases.



7. The form of subordination in this problem, these questions may be defined as a) agreement; b) government; c) adjoinment; d) enclosure.
8. Predicativity is understood as a) the relation of the sentence to the situation of speech; b) the event with which all other events mentioned in the sentence are correlated in time; c) the main predicative form of thought; d) a specific grammatical device of the organization of the sentence.
9. Sentences which contain one subject-predicate unit are known as a) simple; b) composite; c) elliptical; d) one-member.
10. Sentences which assert or deny something are known as a) declarative; b) interrogative; c) imperative; d) exclamatory.
11. You are joking, eh? So you knew about it before? exemplify a) pronominal; b) tag; c) suggestive; d) echo questions.
12. Seems difficult. Don't know anything exemplify a) unextended; b) one-member nominal; c) one-member verbal; d) elliptical sentences.
13. To think of that! exemplifies a) two-member infinitival; b) one-member infinitival; c) one member nominal; d) elliptical sentences.
14. The subject it in It all started with Adam and Eve can be defined as a) notional; b) formal; c) impersonal; d) introductory (anticipatory).
15. The predicate in He drank the bottle dry is a) simple verbal; b) compound verbal; c) compound nominal; d) compound nominal double.

### ***13.2. Зразок Екзаменаційного тесту.***

#### Test I (TO)

1. Paradigmatic Relations are  
A contrastive B associative C collocational D configurational
2. The notion "sentence" was introduced into syntax by  
A W.Lily B H.Sweet C J.Brightland D E.Sapir
3. The constructional relations are  
A paradigmatic B syntagmatic C phoric D adnective
4. The principles of syntactico-distributional characteristics of words were worked out by  
A J.Lyons B O.Jespersen C L.Bloomfield D V.Mathesius
5. Affixation and conversion are means of... transposition  
A syntactic B morphological C stylistic D constructional
6. The unity of notional lexemes finds its demonstration in  
A an inter-class system of derivation series B syntagmatic relations C the formation of linguistic constructions D nominalization of lingual units
7. The adnective syntagmatic relations are established between the elements which are  
A loosely connected B cognate C contrasted in nature D homonymous
8. The verbs are divided into finite and non-finite forms on the basis of  
A the category of person and number B the category of tense C the category of finitude D the category of modality
9. The categories of person and number exist in

- A demonstrative and indefinite pronouns B personal and possessive pronouns C interrogative and relative pronouns D reflexive and intensive pronouns
10. ON the basis of the type of nomination nouns are divided into  
A qualitative and relative B proper and common C countable and uncountable D abstract and concrete.
11. The lexical system is  
A the set of regularities B the subfoundation of language C the set of naming means D the system of forms
12. What is the meaning of the N's form in the construction "*my friend's article*"  
A possessive genitive B authorship genitive C objective genitive D qualitative genitive
13. When used transitively English verbs pattern with  
A nominal complements B attributive modifiers C adverbial modifiers D conjunctive words
14. What is the role of "*John*" in the sentence "*John threw the stone*"  
A Agent-permissive B Nominative C Agent-causative D Patient
15. The transformation of the simple sentence can be divided into two types:  
A syntagmatic and paradigmatic B obligatory and optional C nominal and verbal D adjectival and adverbial
16. The structural meaning of a sentence is signalled  
A the classes of the words used in the sentence and their formal devices B lexical meanings of the words C functions of the words D syntagmatic relations
17. According to Ch. Fries modal and auxiliary words are  
A class 2 words B function words C notional words D connectors
18. The category of number is realized in the subclass of  
A common nouns B concrete nouns C countable nouns D proper nouns
19. Synonymous and antonymous units stand in  
A syntagmatic relations B paradigmatic relations C configurational relations D phoric relations
20. The sentence is  
A a unit of language B a unit of communication C the analytical IC model D a loose connection of words
21. Parataxis is the principal type of the construction of  
A compound sentence B complex sentence C expanded simple sentence D two-member simple sentence
22. Grammatical categories identifying the parts of speech are known to be expressed in  
A the system of declension B paradigm C the syntactic valency D the derivation series
23. What verbs constitute grammatical elements of the categorial forms of the verb  
A modal verbs B link verbs C auxiliary verbs D non-finite verbs
24. The theory of four cases is called  
A the theory of declension B the theory of prepositional cases C the theory of positional cases D the theory of semantic roles
25. Verbs are:

A semi-notional verbs B specifying link-verbs C non-finite forms of the verb D auxillary verbs

26. Synthetical and analytical forms of the Subjunctive Mood are...

A. contextual synonyms B. paradigmatic synonyms C. absolute synonyms D lexical synonyms

27. Define the grammatical content of the possessive case: "*I called **at the chemist's for some razor blades***"

A subjective genitive B. qualitative genitive C. local genitive D objective genitive

28. Point out the character of the action "*I **kept glancing** at the rifles of Kopjes which seemed to change with every step*".

A ingressive B progressive (durative) C frequentative D common

29. What linguistic devices indicate voice distinction (Passive)? "*I noticed that his legs **are not well under control***"

A morphological B lexical C syntactic D lexico-grammatical

30. Point out exocentric construction

A to tell her B Sam spoke C a nice day D a singing girl

31. What part of speech has the following features: 1) categorial meaning of substance, 2) the changeable form of number and case, 3) the substantive functions in the sentence?

A adjective B. verb C. Noun D pronoun

32. What verbs express relational meanings of the subject attitude type?

A auxiliary B modal C link-verbs D semi-notional verbs

33. Analytical 1C - diagram and 1C - derivation tree are two basic versions of

A deep structure B surface structure C the model of immediate constituents D actual division of the sentence

34. Define semantic relations between the components of the noun-adjunct groups "*Luckily, at this time he made **a liver complaint***".

A time relations B object relations C subject-predicate relations D qualitative relations

35. Category of predication

A establishes the relation of the phenomena to actual life B is revealed in the lexical elements only C is the communicative purpose of the sentence D lies in the surface structure

36. The transformation of nominalization converts the sentence into a

A nominative sentence B composite sentence C noun-phrase D elliptical sentence

37. Point out the constituents of the microfield of futurity "*Your coming here **is only going to make trouble***"

A morphological device B morphologo-syntactic device C lexical device D syntactic device

38. Atributive clauses are of...

A primary nominal position B secondary nominal position C adverbial position D intermediary position.

39. Transposition of grammatical forms results in

A their transformation B neutralization of meaning C complimentary distribution D nominalization

40. What is the categorial semantics of the adverb?  
 A property of a substance B property of an action C substance D quality of a substance
- 41 .What part of speech is recognized on the basis of deictic and substitutional semantic functions?  
 A a pronoun B a conjunction C an adverb D an adjective
42. All the syntactic paradigms of the sentence make up  
 A functional sentence perspective B a system of oppositions C a hyperparadigm D IC-diagram
43. What linguistic devices indicate voice distinction (Passive)? "*I think your car needs repairing*".  
 A morphological B lexical C syntactic D morphologo-syntactic
- 44.The identification of traditional parts of the sentence is  
 A the actual division of the sentence B the nominative division of the sentence C the functional sentence perspective D the model of IC constituents
- 45.Point out the case of **John** in "*We persuaded **John** that he would win*"  
 A Agent B Instrumental C Dative D Beneficiary
- 46.Point out conjunctive syntagmatic relations  
 A bone and muscle B brother Felix C you doctors D money bag
47. What is the categorial semantics of the verb?  
 A property of a substance B property of an action C process D quality
- 48.The most productive way of lexicon enrichment in English is  
 A conversion B affixation C word-compounding D transposition
- 49.Point out the character of the action "*...let us **have a look** at the documents before handing them in.*"  
 A ingressive B terminative C single occurrence D frequentative
- 50.Define semantic relations between the components of the noun-adjunct group "*money lender*".  
 A subject relations B object relations C qualitative relations D locative relations.

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА  
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету іноземних мов  
доц. Сулим В.Т.

“ ” 201 року

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ  
ТЕОРЕТИЧНА ГРАМАТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

галузі знань (шифр і назва навчальної дисципліни)  
0203. ГУМАНІТАРНІ НАУКИ  
напряму підготовки (шифр і назва галузі знань)  
6.020.303. філологія  
для спеціальності (шифр і назва напряму підготовки)  
англійська мова та література  
спеціалізації (шифр і назва спеціальності (тей))  
факультету (назва спеціалізації)  
іНОЗЕМНИХ МОВ  
(назва факультету)

Форма навчання	Курс	Семестр	Кредитів ECTS	Загальний обсяг (год.)	Всього аудит. (год.)	у тому числі (год.):			Самостійна робота (год.)	Контрольні (модульні) роботи	Розрахунково-графічні роботи	Курсові проекти (роботи), (шт.)	Залік (сем.)	Екзамен (сем.)
						Лекції	Лабораторні	Практичні						
Денна	4	7,8,	5	170	46	32		14	124	3	--	1	-	8
Заочна	4-5	7,8,9	3,5	120	24	18		6	96	3				9

Робоча програма складена на основі:

**освітньо-професійної програми** ГСВО 0203. гуманітарні науки  
напряму 6.020.303. філологія  
(шифр, назва)

**варіативної частини освітньо-професійної програми**  
спеціальності англійська мова та література  
(шифр, назва)

Робоча програма складена : Шпак О.А., доцентом, кандидатом  
філологічних наук  
(вчена ступінь, вчене звання, ім'я та ініціали автора (ів) програми)  
Дейчаківською О.В., доцентом, кандидатом  
філологічних наук  
(вчена ступінь, вчене звання, ім'я та ініціали автора (ів) програми)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри англійської філології

Протокол \_\_\_\_\_ від “\_\_” \_\_\_\_\_ 2015 р.

Завідувач кафедрою англійської філології доц.Білинський М.Е.

“\_\_\_\_\_” \_\_\_\_\_ 2015 р

\_\_\_\_\_  
(підпис)

## 1. РІВЕНЬ СФОРМОВАНОСТІ ВМІНЬ ТА ЗНАНЬ

Шифр умінь та змістових модулів	Зміст умінь, що забезпечується
Модуль 1	Ознайомлення студентів з лінгвістичними школами, основними напрямками та найновішими теоріями і методами наукових досліджень, розвиток у студентів творчого підходу до аналізу англійської мови та її граматики
Модуль 2	Аналіз структури морфологічного рівня англійської мови та змісту граматичних категорій, висвітлення основних питань проблемного характеру.
Модуль 3	Аналіз та узагальнення змісту синтаксичних категорій англійської мови, в основу якого покладено концепції синтаксису як системи з двоярусною будовою.

## 2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ДИСЦИПЛІНИ

### 2.1. Лекційний курс

Шифр змістового модуля	Назва змістового модуля	Кількість аудиторних годин
Модуль 1	<b>Grammar in the Systemic Concept of Language. Lingual Units. Morphological Level.</b>	12
Модуль 2	<b>Parts of Speech and Classes of Words.</b>	14
Модуль 3	<b>Syntactic Level of Language.</b>	6

### 2.2. Практичні заняття

Шифр змістового модуля	Назва змістового модуля	Кількість аудиторних годин
Модуль 1	<b>Grammar in the Systemic Concept of Language. Lingual Units. Morphological Level.</b>	6
Модуль 2	<b>Parts of Speech and Classes of Words.</b>	4
Модуль 3	<b>Syntactic Level of Language.</b>	4

### 2.5. Самостійна робота студента:

(денна форма навчання)

1) самостійне опрацювання окремих тем згідно з навчально-тематичним планом;

- 2) підготування есе та анотацій;
- 3) підготовка до практичних та семінарських занять;  
(заочна форма навчання)
- 1) самостійне опрацювання тем згідно з навчально-тематичним

планом;

- 2) підготовка до практичних та семінарських;

### 3. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ПІДРУЧНИКІВ, МЕТОДИЧНИХ ТА ДИДАКТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ

1. И. Иванова, В. Бурлакова, Г. Почепцов. Теоретическая грамматика современного английского языка. - М., 1981.
2. E.J. Morokhovskaya. Fundamentals of Theoretical Grammar. - К., 1981.
3. I.G. Koshevaya. The Theory of English Grammar. - М, 1982.
4. E.J. Morokhovskaya. Theoretical Grammar through Practice. - Л., 1973.
5. В.А. Ilyish. The Structure of Modern English. - М.-Л., 1965.
6. N. Rayevskaya. Modern English Grammar. - К, 1973.
7. N. Rayevskaya. Present-Day English Syntax. - К., 1973.
8. N.F. Irtehyeva, ОН. Barsova, М.У. Blokh, А.Р. Shapkin. A Theoretical English Grammar (Syntax). - М., 1982.
9. N.F. Irtenyeva, G.P. Shapkin, М.У. Blokh. The Structure of the English Sentence. - М., 1969.
10. М.У. Blokh. A Course in Theoretical English Grammar. - М., 1982.
11. ИВ. Khlebnikova. Essentials of English Morphology. - М., 1994.
12. О.М. Старикова, Н.П. Алов,. Seminars in Theoretical Grammar. - К., 1980.
13. L.L Iofik, L.P. Chakhoyan. Readings in the Theory of English Grammar. - Л, 1972.
14. О.І. Fedorenko, S.M. Sukhorolska. English Grammar Theory. - Л, 2008.
15. S.M. Sukhorolska, О.І. Fedorenko. Methods of Linguistic Analysis. - Л, 2006 .
16. Хрестоматия по английской филологии. - М, 1982.
17. Лингвистический энциклопедический словарь / Под ред. В.Н. Ярцевой. - М, 1990.



#### 4.КРИТЕРІЇ УСПІШНОСТІ

- 1) складання модульних тестів семестр 1 - від 8 до 15 балів кожен тест  
семестр 2 - від 8 до 15 балів кожен тест;
- 2) написання есе з анотацією (10 балів);
- 3) відвідування лекцій та участь у семінарських заняттях (7 балів);
- 4) написання екзаменаційного підсумкового тесту( 50 балів).

#### 5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Комплекс тестових модульних завдань з 150 питань.

Екзаменаційні тести - 100питань

Автор \_\_\_\_\_ / О.А.ШПАК /  
(підпис) (прізвище та ініціали)